2024/869

19.3.2024

DIREKTIVA (EU) 2024/869 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 13. marca 2024

o spremembi Direktive 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Sveta 98/24/ES v zvezi z mejnimi vrednostmi svinca in njegovih anorganskih spojin ter diizocianatov

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 153(2), točka (b), v povezavi s členom 153(1), točka (a), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Področje uporabe Direktive 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) je bilo z Direktivo (EU) 2022/431 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) razširjeno z vključitvijo reprotoksičnih snovi, vključno s svincem in njegovimi anorganskimi spojinami. Posledično sta enaki mejna vrednost za poklicno izpostavljenost svincu in njegovim anorganskim spojinam ter biološka mejna vrednost svinca določeni v Direktivi Sveta 98/24/ES ([5]), v njenih prilogah I in II, ter v Direktivi 2004/37/ES. Navedeni mejni vrednosti nista v skladu z najnovejšimi znanstvenimi in tehničnimi dosežki ter ugotovitvami, ki omogočajo okrepitev varovanja delavcev pred tveganjem zaradi poklicne izpostavljenosti svincu in njegovim anorganskim spojinam, ki je nevaren reprotoksikant, kar potrjujejo tudi rezultati ocene Komisije na podlagi člena 17a(4) Direktive Sveta 89/391/EGS ([6]).

(2) Pomembno je, da države članice ohranijo enako raven varovanja vseh delavcev, malim in srednjim podjetjem (MSP), vključno z mikropodjetji, pa olajšajo izpolnjevanje obveznosti, ki jih uvaja ta direktiva. MSP in mikropodjetja, ki predstavljajo največji delež podjetij v Uniji, imajo pogosto omejene finančne, tehnične in človeške vire. Države članice bi zato morale v skladu z nacionalno prakso upoštevati učinke, ki jih ima izvajanje te direktive na MSP in mikropodjetja, vključno z morebitnimi obremenjujočimi upravnimi nalogami, da bi jim lahko po potrebi olajšale izpolnjevanje obveznosti, ki jih uvaja ta direktiva, na primer s tehnično pomočjo ali finančno podporo z ustreznimi sredstvi Unije.

([1]) Mnenje z dne 22. marca 2023 (še ni objavljeno v Uradnem listu).
([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 7. februarja 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 26. februarja 2024.
([3]) Direktiva 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali reprotoksičnim snovem pri delu (šesta posebna direktiva v skladu s členom 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS) (UL L 158, 30.4.2004, str. 50).
([4]) Direktiva (EU) 2022/431 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2022 o spremembi Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu (UL L 88, 16.3.2022, str. 1).
([5]) Direktiva Sveta 98/24/ES z dne 7. aprila 1998 o varovanju zdravja in zagotavljanju varnosti delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim dejavnikom pri delu (štirinajsta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 131, 5.5.1998, str. 11).
([6]) Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL L 183, 29.6.1989, str. 1).

(3) Na podlagi člena 1(3) Direktive 98/24/ES, se navedena direktiva uporablja za rakotvorne, mutagene in reprotoksične snovi pri delu brez vpliva na strožje ali bolj specifične določbe Direktive 2004/37/ES. Iz tega sledi, da člen 10(4) Direktive 98/24/ES, ki delodajalcem nalaga zahteve v okviru zdravstvenega nadzora delavcev, ne posega v Prilogo IIIa k Direktivi 2004/37/ES, ki določa biološke mejne vrednosti in zdravstveni nadzor glede svinca in njegovih anorganskih spojin. Da se zagotovi pravna varnost glede veljavnih mejnih vrednosti svinca in njegovih anorganskih spojin, bi bilo treba navedeni direktivi spremeniti, tako da se določi revidirana zavezujoča mejna vrednost za poklicno izpostavljenost in revidirana zavezujoča biološka mejna vrednost v prilogah III in IIIa k Direktivi 2004/37/ES skupaj s podrobnejšimi določbami o reprotoksičnih snoveh, kot so svinec in njegove anorganske spojine. Zato bi bilo treba črtati specifične določbe, ki določajo ustrezno mejno vrednost za poklicno izpostavljenost iz Priloge I k Direktivi 98/24/ES ter o ustrezno biološko mejno vrednost iz Priloge II k Direktivi 98/24/ES.

(4) Pri določanju novih in revidiranih mejnih vrednosti bi bilo treba upoštevati razpoložljive informacije, vključno z najnovejšimi znanstvenimi dokazi in tehničnimi podatki, na podlagi poglobljene ocene socialno-ekonomskega učinka ter razpoložljivosti protokolov in tehnik merjenja izpostavljenosti na delovnem mestu.

(5) V skladu s priporočili Odbora za oceno tveganja (RAC) Evropske agencije za kemikalije, ustanovljenega z Uredbo (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]), ter Svetovalnega odbora za varnost in zdravje pri delu se mejne vrednosti pri izpostavljenosti prek dihalnih poti običajno določijo glede na časovno tehtano povprečje v referenčnem osemurnem obdobju (mejne vrednosti za dolgotrajno izpostavljenost). V primeru nekaterih snovi se mejne vrednosti določijo tudi glede na časovno tehtano povprečje v krajšem, običajno 15-minutnem referenčnem obdobju (mejne vrednosti za kratkotrajno izpostavljenost), da se v največji možni meri omejijo učinki, ki so posledica kratkotrajne izpostavljenosti.

(6) Svinec in njegove anorganske spojine so pomembne reprotoksične snovi za poklicno izpostavljenost, ki lahko škodljivo vplivajo na plodnost in razvoj ploda ter izpolnjujejo merila za razvrstitev v kategorijo 1A snovi, strupenih za razmnoževanje, v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]) in so zato reprotoksične snovi v smislu člena 2, točka (ba), Direktive 2004/37/ES.

(7) Na podlagi člena 16a Direktive 2004/37/ES bi morala Evropski parlament in Svet v stolpcu za opombe v Prilogi III k navedeni direktivi na podlagi razpoložljivih znanstvenih in tehničnih podatkov določiti, ali se reprotoksična snov uvršča med reprotoksične snovi brez praga ali med reprotoksične snovi s pragom. Študije kažejo, da gre pri približno polovici vseh izpostavljenosti reprotoksičnim snovem pri delu za izpostavljenost svincu in njegovim anorganskim spojinam. Znanstveno ni mogoče določiti ravni, pod katero bi bila izpostavljenost svincu varna za razvoj potomcev delavk v rodni dobi. Zato bi bilo treba za svinec in njegove anorganske spojine uvesti opombo „reprotoksična snov brez praga“, delodajalci pa bi morali zagotoviti, da se poklicna izpostavljenost svincu in njegovim anorganskim spojinam delavcev zniža na tehnično najnižjo možno raven.

(8) Oralna izpostavljenost in izpostavljenost prek dihalnih poti sta pomembna načina vnosa svinca in njegovih anorganskih spojin v človeško telo. Ob upoštevanju najnovejših znanstvenih podatkov in novih ugotovitev v zvezi s svincem in njegovimi anorganskimi spojinami je treba z znižanjem biološke mejne vrednosti svinca in njegovih anorganskih spojin ter mejne vrednosti svinca in njegovih anorganskih spojin za poklicno izpostavljenost izboljšati varovanje delavcev, ki so izpostavljeni potencialnemu tveganju za zdravje. Zato bi bilo treba določiti revidirano biološko mejno vrednost 15 µg Pb/100 ml krvi, povezano z revidirano mejno vrednostjo za poklicno izpostavljenost 0,03 mg/m^3 izraženo kot osemurno časovno tehtano povprečje.

([7]) Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).

([8]) Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

(9) Znatno zmanjšanje biološke mejne vrednosti na 15 µg Pb/100 ml krvi je lahko težko izpolniti v kratkem času, ker izvedba ukrepov za obvladovanje tveganja terja čas, prilagajanje proizvodnih procesov pa veliko stane. Zato bi bilo treba določiti prehodno obdobje do 31. decembra 2028, med katerim se uporablja biološka mejna vrednost 30 µg Pb/100 ml krvi.

(10) Da bi okrepili zdravstveni nadzor delavcev, izpostavljenih svincu in njegovim anorganskim spojinam, in s tem podprli preventivne in varstvene ukrepe, ki jih morajo sprejeti delodajalci, bi bilo obenem treba spremeniti obstoječe zahteve, ki se uporabljajo, kadar so delavci izpostavljeni določenim ravnem svinca in njegovih anorganskih spojin. V ta namen bi bilo treba izvesti podrobno nadzorovanje zdravja, kadar izpostavljenost svincu in njegovim anorganskim spojinam preseže 0,015 mg/m³ v zraku (50 % mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost) ali 9 µg Pb/100 ml krvi (60 % biološke mejne vrednosti).

(11) Svinec se kopiči v kosteh in se počasi sprošča v krvožilni sistem. Tako lahko ostane raven svinca v krvi visoka še dolgo po tem, ko se je izpostavljenost svincu in njegovim anorganskim spojinam zmanjšala. Zato bi bilo treba redno nadzorovati zdravje delavcev, pri katerih raven svinca v krvi zaradi izpostavljenosti, do katere je prišlo pred 9. aprilom 2026, presega veljavno biološko mejno vrednost. Če se izkaže, da se raven svinca v krvi znižuje in približuje biološki mejni vrednosti, bi moralo biti omogočeno, da se lahko tem delavcem dovoli še naprej opravljati naloge, pri katerih prihaja do izpostavljenosti svincu in njegovim anorganskim spojinam.

(12) Uvesti bi bilo treba posebne ukrepe v zvezi z obvladovanjem tveganja, vključno s higienskimi ukrepi, uporabo osebne varovalne opreme in posebnim zdravstvenim nadzorom, ki upošteva okoliščine posameznih delavcev. Poleg tehničnih preventivnih ukrepov, ki jih morajo sprejeti delodajalci, je nadzorovanje zdravja pomemben varstveni ukrep za delavce, ki so izpostavljeni svincu in njegovim anorganskim spojinam. Na podlagi splošnih zahtev Direktive 2004/37/ES morajo delodajalci zagotoviti zamenjavo snovi, kadar je to tehnično mogoče, uporabo zaprtih sistemov ali zmanjšanje izpostavljenosti na tehnično najnižjo možno raven.

(13) Poleg tega je Svetovalni odbor za varnost in zdravje pri delu v mnenju z dne 24. novembra 2021 o svincu in njegovih anorganskih spojinah predlagal, da raven svinca v krvi žensk v rodni dobi ne bi smela presegati referenčnih vrednosti za splošno prebivalstvo, ki svincu in njegovim anorganskim spojinam ni poklicno izpostavljeno, v zadevni državi članici. RAC je priporočil, da se uporabi biološka orientacijska vrednost, saj za določitev biološke mejne vrednosti za ženske v rodni dobi ni na voljo dovolj znanstvenih dokazov. V skladu z nezavezujočim priporočilom iz mnenja RAC z dne 11. junija 2020 raven svinca v krvi žensk v rodni dobi v primeru, ko nacionalne referenčne ravni niso na voljo, ne bi smela presegati 4,5 µg Pb/100 ml krvi, saj biološka mejna vrednost svinca in njegovih anorganskih spojin ne ščiti ploda ali potomcev žensk v rodni dobi.

(14) Iz tega razloga in tudi zato, ker zagotavljanje varovanja zdravja in varnosti ploda ali potomcev delavk ne smeta povzročiti neugodne obravnave žensk na trgu dela niti ogrožati zakonodaje Unije na področju enake obravnave žensk in moških, je treba v skladu s to direktivo, v kateri so določene biološke mejne vrednosti za vse delavce, nadzorovati zdravje delavk v rodni dobi, pri katerih raven svinca v krvi presega 4,5 µg Pb/100 ml krvi ali nacionalno referenčno vrednost pri splošnem prebivalstvu, ki svincu in njegovim anorganskim spojinam ni poklicno izpostavljeno, če takšna vrednost obstaja, zaradi upoštevanja njihovega specifičnega stanja. Vrednost 4,5 µg Pb/100 ml krvi je kazalnik izpostavljenosti, ne pa tudi opredeljivih škodljivih učinkov na zdravje. Ta vrednost tako deluje kot opozorilni znak, ki delodajalce posvari, da morajo temu potencialnemu tveganju posvetiti posebno pozornost in uvesti ukrepe za zagotovitev, da kakršna koli izpostavljenost svincu in njegovim anorganskim spojinam ne povzroča škodljivih razvojnih učinkov na zdravje ploda ali potomcev delavk. Ta določba dopolnjuje obstoječe obveznosti v zvezi z oceno tveganj, obveščanjem in usposabljanjem, ki so pomembna orodja za minimizacijo tveganj.

(15) Komisija bi morala kot pomoč državam članicam pripraviti smernice Unije glede zdravstvenega nadzora, vključno z biomonitoringom. Te smernice Unije bi morale biti osredotočene med drugim na izvajanje določb Direktive 2004/37/ES v zvezi z ravnjo svinca v krvi, ob upoštevanju počasnega izločanja svinca iz telesa, in na izvajanje določb navedene direktive v zvezi z ravnjo svinca v krvi pri delavkah v rodni dobi zaradi zaščite ploda in potomcev.

(16) Na ravni Unije pogosto primanjkuje primerljivih podatkov o zdravstvenih težavah, povezanih z delom, zaradi izpostavljenosti svincu in njegovim anorganskim spojinam, ali pa so nezanesljivi ali nezadostni. Ključno je, da države članice še naprej zbirajo podatke, zlasti o delavcih, ki so bili izpostavljeni svincu in njegovim anorganskim spojinam v preteklosti, in delavkah v rodni dobi. Za podpiranje teh prizadevanj je najbolj primerna Komisija, tako da zagotovi tehnično pomoč za zbiranje usklajenih podatkov od držav članic. Ti podatki bi se lahko uporabili v okviru ocene Komisije na podlagi člena 17a(4) Direktive 89/391/EGS.

(17) Diizocianati so povzročitelji preobčutljivosti kože in dihal (astmageni), ki imajo lahko škodljive učinke na zdravje dihal, kot so poklicna astma, preobčutljivost na izocianate in bronhialna hiperreaktivnost, ter povzročajo poklicne kožne bolezni. Za zagotovitev celovitejše ravni zaščite je treba poleg vdihavanja upoštevati tudi druge načine absorpcije diizocianatov, vključno z možnimi škodljivimi učinki na zdravje zaradi izpostavljenosti kože na delovnem mestu, ki lahko vodi tudi v sistemske imunološke učinke, kot je preobčutljivost dihalnega trakta. V Direktivo 98/24/ES bi bilo treba uvesti ustrezne opombe za diizocianate. Nadaljnje izjave o nevarnih snoveh in zmeseh so določene v Uredbi (ES) št. 1272/2008. Diizocianati štejejo za nevarne kemične snovi v smislu člena 2, točka (b), Direktive 98/24/ES in torej spadajo na področje uporabe navedene direktive. Trenutno ni določena nobena zavezujoča mejna vrednost za poklicno izpostavljenost ali mejna vrednost za kratkotrajno izpostavljenost diizocianatom na ravni Unije.

(18) Znanstveno ni mogoče določiti ravni, pod katerimi izpostavljenost diizocianatom ne bi imela škodljivih učinkov na zdravje. Namesto tega je mogoče določiti razmerje med izpostavljenostjo in tveganjem, kar olajša določitev mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost z upoštevanjem ravni presežnega tveganja. Torej bi bilo treba določiti mejne vrednosti vseh diizocianatov, da bi se znižale ravni izpostavljenosti in tako zmanjšalo tveganje. Na podlagi razpoložljivih informacij, vključno z znanstvenimi in tehničnimi podatki, je torej mogoče določiti mejno vrednost za dolgotrajno in kratkotrajno izpostavljenost tej skupini kemičnih snovi.

(19) Zato je primerno, da se za vse diizocianate določita mejna vrednost za poklicno izpostavljenost, ki znaša 6 µg NCO/m³, in mejna vrednost za kratkotrajno izpostavljenost, ki znaša 12 µg NCO/m³, pri čemer se NCO nanaša na izocianatne funkcionalne skupine diizocianatnih spojin, ter da se pripiše opomba glede preobčutljivosti kože ter opomba glede preobčutljivosti kože in dihal. Nadzorovanje zdravja, ki se izvaja na podlagi člena 6(3) in člena 10 Direktive 98/24/ES, je pomembno za odkrivanje zgodnjih znakov in simptomov preobčutljivosti dihal.

(20) V zvezi z diizocianati je upoštevanje mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost diizocianatom, ki znaša 6 µg NCO/m³, in povezane mejne vrednosti za kratkotrajno izpostavljenost diizocianatom, ki znaša 12 µg NCO/m³, lahko težavno. Navedeno je posledica vprašanj tehnične izvedljivosti meritev in časa, potrebnega za izvedbo ukrepov za obvladovanje tveganja, zlasti v sektorjih nižje v proizvodni verigi, ki vključujejo dejavnosti, kot so gradbeništvo, popravila vozil, splošna popravila ali proizvodnja tekstila, pohištva, motornih vozil in drugih prevoznih sredstev ter gospodinjskih aparatov, strojev in računalnikov. Zato bi bilo treba med prehodnim obdobjem do 31. decembra 2028 uporabljati mejno vrednost za poklicno izpostavljenost, ki znaša 10 µg NCO/m³, in povezano mejno vrednost za kratkotrajno izpostavljenost, ki znaša 20 µg NCO/m³.

(21) Komisija se je posvetovala z RAC, ki je pripravil mnenji o svincu in njegovih anorganskih spojinah ter diizocianatih. Komisija je opravila dvostopenjsko posvetovanje med socialnimi partnerji na ravni Unije v skladu s členom 154 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Posvetovala se je tudi s Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu, ki je 24. novembra 2021 sprejel mnenje o svincu in njegovih anorganskih spojinah ter mnenje o diizocianatih s priporočili za ustrezne opombe in revizijo mejnih vrednosti diizocianatov, s katero bi se začelo leta 2029. V zvezi s tem mora Komisija po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu oceniti potrebo po spremembi zavezujočih mejnih vrednosti za diizocianate.

(22) Mejne vrednosti, določene v tej direktivi, bi bilo treba redno preverjati in pregledovati, da se zagotovi skladnost z Uredbo (ES) št. 1907/2006.

(23) Komisija bi morala oceniti mejno vrednost za poklicno izpostavljenost svincu ter biološke mejne vrednosti svinca in njegovih anorganskih spojin. To oceno bi bilo treba opraviti v okviru naslednje ocene o izvajanju na podlagi člena 17a(4) Direktive 89/391/EGS. Komisija bi morala na podlagi razvoja znanja in tehnologij ter najnovejših znanstvenih podatkov po potrebi predlagati spremembe mejnih vrednosti svinca in njegovih anorganskih spojin zaradi boljšega varovanja zdravja in varnosti delavcev.

(24) Pomembno je, da Komisija v skladu z uveljavljenim postopkom na področju varnosti in zdravja pri delu nadaljuje delo v zvezi z ustreznimi posodobitvami Direktive 2004/37/ES in pri tem upošteva razpoložljive znanstvene informacije, vključno s postopno pridobljenimi znanstvenimi in tehničnimi podatki za varovanje zdravja in varnosti delavcev.

(25) Dokazano je, da lahko endokrina motnja privede do nekaterih škodljivih učinkov na zdravje ljudi, kot so prirojene anomalije, razvojne, reproduktivne ali nevrorazvojne motnje, rak, sladkorna bolezen in debelost. V sporočilu Komisije z dne 14. oktobra 2020 z naslovom „Strategija na področju kemikalij za trajnostnost – Okolju brez strupov naproti“ je poudarjeno, da je treba vzpostaviti celovit pravni okvir, da bi lahko pravočasno prepoznali endokrine motilce in čim bolj zmanjšali izpostavljenost tem snovem. Z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/707 ([9]) je bila spremenjena Uredba (ES) št. 1272/2008, in sicer z uvedbo razredov nevarnosti in zahtev za označevanje endokrinih motilcev ter ustreznih znanstvenih meril za njihovo opredelitev, kar olajšuje identifikacijo teh snovi in pomaga pri ustreznem obvladovanju tveganja izpostavljenosti delavcev endokrinim motilcem. Glede na navedeno in tudi na podlagi znanstvene ocene bi morala Komisija preučiti, ali bi bilo treba v Direktivo 2004/37/ES vključiti dodatne endokrine motilce, ki vplivajo na zdravje in varnost delavcev.

(26) Za zagotovitev celovite ravni varstva je treba upoštevati učinke izpostavljenosti kombinaciji snovi. Delavci so na delovnem mestu pogosto izpostavljeni mešanici nevarnih snovi, zaradi katere se lahko tveganja povečajo in ki ima škodljive učinke na zdravje. V primeru izpostavljenosti kombinaciji snovi, ki imajo enak način delovanja ali delujejo v istem ciljnem organu, tkivu ali celici, se tveganje oceni na podlagi te kombinacije snovi.

(27) Nekatera nevarna zdravila lahko vsebujejo eno ali več snovi, ki izpolnjujejo merila za razvrstitev v kategorijo 1A ali 1B rakotvorne snovi, v kategorijo 1A ali 1B mutagene snovi ali v kategorijo 1A ali 1B snovi, strupene za razmnoževanje, v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 in zato spadajo na področje uporabe Direktive 2004/37/ES. Vendar je pomembno, da so jasne in posodobljene informacije o tem, ali zdravilo izpolnjuje navedena merila, zlahka dostopne delavcem, delodajalcem in izvršilnim organom. Za obravnavo tega vprašanja Komisija pripravlja opredelitev in vzpostavlja okvirni seznam nevarnih zdravil ali snovi, ki jih ta zdravila vsebujejo, na podlagi člena 18a Direktive 2004/37/ES. Komisija je 28. aprila 2023 objavila tudi Smernice za varno ravnanje z nevarnimi zdravili pri delu. Bistveno je, da se vsak ukrep Unije v zvezi z določenimi nevarnimi zdravili sprejme po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu in ob upoštevanju razpoložljivih znanstvenih mnenj.

(28) Gasilci in osebje služb za ukrepanje ob nesrečah so lahko pri svojem delu izpostavljeni rakotvornim, mutagenim in reprotoksičnim snovem. Svetovna zdravstvena organizacija je poklicno izpostavljenost gasilcev uvrstila med rakotvorne. Gasilci so poklicno izpostavljeni različnim nevarnostim, ki nastanejo pri požaru in drugih dogodkih. Gasilci so lahko izpostavljeni zelo različnim kemičnim snovem v zraku. Kemijska sestava in koncentracije produktov zgorevanja v zraku so odvisne od vrst materiala, ki zgoreva, trajanja požara in pogojev prezračevanja. Zato je pomembno, da delodajalci gasilcev in osebja služb za ukrepanje ob nesrečah ocenijo tveganje izpostavljenosti delavcev rakotvornim, mutagenim in reprotoksičnim snovem v skladu z Direktivo 2004/37/ES ter sprejmejo potrebne ukrepe za zagotavljanje varovanja zdravja in varnosti teh delavcev.

([9]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/707 z dne 19. decembra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 1272/2008 glede razredov nevarnosti in kriterijev za razvrščanje, označevanje in pakiranje snovi ter zmesi (UL L 93, 31.3.2023, str. 7).

(29) Pobude Komisije, kot sta evropski zeleni dogovor, uveden v sporočilu Komisije z dne 11. decembra 2019, in pobuda za kritične surovine, uvedena v sporočilu Komisije z dne 16. marca 2023 z naslovom „Zanesljiva in trajnostna oskrba s kritičnimi surovinami v podporo dvojnemu prehodu“, spodbujajo trajnostni razvoj in krožno gospodarstvo. Sektorji, kot so zbiranje, razvrščanje in predelava odpadkov ter energetska prenova in sektor baterij so strateškega pomena za doseganje cilja podnebne nevtralnosti. Ključno je ravnovesje med okoljskimi, gospodarskimi in socialnimi vidiki. Z uvedbo zavezujočih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost rakotvornim, mutagenim in reprotoksičnim snovem so delavci bolje varovani pred škodo in bodo lahko delali čim bolj varno, tudi v panogah, ki so bistvene za trajnostni prehod in strateško avtonomijo Unije.

(30) V Priporočilu št. 204 Mednarodne organizacije dela, sprejetem 12. junija 2015, je priznano, da je neformalno gospodarstvo velik izziv za pravice delavcev, vključno s pravico do varnega in zdravega delovnega okolja. Zato ga je treba preprečevati.

(31) Ker cilja te direktive, in sicer varovanja delavcev pred tveganji za njihovo zdravje in varnost, ki so ali bi lahko bila posledica izpostavljenosti kemičnim in reprotoksičnim snovem pri delu, vključno s preprečevanjem takih tveganj, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi svojega obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

(32) Direktivi 98/24/ES in 2004/37/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 98/24/ES se spremeni:

(1) Priloga I se spremeni v skladu s Prilogo I k tej direktivi;

(2) v Prilogi II se črtajo točke 1, 1.1, 1.2 in 1.3.

Člen 2

Direktiva 2004/37/ES se spremeni:

(1) v členu 2(1) se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) ‚mutagena snov‘ pomeni:

(i) snov ali zmes, ki izpolnjuje merila za razvrstitev v kategorijo 1A ali 1B mutagenih snovi za zarodne celice iz Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008;

(ii) snov, zmes ali postopek iz Priloge I k tej direktivi ter snov ali zmes, ki se sprošča pri postopku iz navedene priloge;“;

(2) člen 18a se spremeni:

(a) prvi do sedmi odstavek se oštevilčijo z 1 do 7;

(b) dodajo se naslednji odstavki:

„8. Komisija najpozneje do 30. junija 2024 začne izvajati oceno učinkov izpostavljenosti kombinaciji snovi, da bi po potrebi o tem pripravila smernice Unije. Pri tem upošteva najnovejša znanstvena spoznanja, mnenje Odbora za oceno tveganja Evropske agencije za kemikalije, ustanovljene z Uredbo (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta (*), mnenje Svetovalnega odbora za varnost in zdravje pri delu ter najboljše prakse v državah članicah ter se ustrezno posvetuje z zadevnimi deležniki. Te smernice se objavijo na spletnem mestu EU-OSHA, ustrezni pristojni organi pa jih razširijo v vseh državah članicah.

9. Komisija najpozneje do 9. aprila 2026 začne postopek za pridobitev znanstvene ocene endokrinih motilcev, ki lahko vplivajo na zdravje in varnost delavcev, da bi ocenili ustreznost njihove vključitve na področje uporabe te direktive in na ta način bolje varovali zdravje in varnost delavcev. Komisija po potrebi in po posvetovanju z Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu predloži zakonodajni predlog.

10. Komisija v oceni izvajanja na podlagi člena 17a(4) Direktive 89/391/EGS najpozneje do 9. aprila 2029 oceni mejne vrednosti svinca in njegovih anorganskih spojin pri delu. Po potrebi, Komisija predloži zakonodajni predlog za spremembo navedenih mejnih vrednosti ob upoštevanju najnovejših znanstvenih spoznanj in po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu.

11. Komisija najpozneje do 9. aprila 2026 po ustreznem posvetovanju z zadevnimi deležniki pripravi smernice Unije glede zdravstvenega nadzora, vključno z biomonitoringom. Te smernice vsebujejo nasvete o izvajanju določb v zvezi z ravnjo svinca v krvi, ob upoštevanju počasnega izločanja svinca iz telesa in posebnega varstva delavk v rodni dobi.

_____

(*) Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).“;

(3) priloge I, III in IIIa k Direktivi 2004/37/ES se spremenijo v skladu s Prilogo II k tej direktivi.

Člen 3

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 9. aprila 2026. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 4

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 5

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 13. marca 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednica*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PRILOGA I

Priloga I k Direktivi 98/24/ES se nadomesti z naslednjim:

„PRILOGA I

SEZNAM ZAVEZUJOČIH MEJNIH VREDNOSTI ZA POKLICNO IZPOSTAVLJENOST

Ime snovi	Št. ES ([1])	Št. CAS ([2])	Mejne vrednosti						Opomba	Prehodni ukrepi
			8 ur ([3])			kratkotrajna izpostavljenost ([4])				
			µg/m³ ([5])	ppm ([6])	f/ml ([7])	µg/m³ ([5])	ppm ([6])	f/ml ([7])		
Diizocianati (merjeni kot NCO ([10]))			6			12			Koža ([8]) preobčutljivost kože in dihal ([9])	Mejna vrednost v višini 10 µg NCO/m³ v zvezi z osemurnim referenčnim obdobjem in mejna vrednost za kratkotrajno izpostavljenost v višini 20 µg NCO/m³ se uporabljata do 31. decembra 2028.

([1]) Številka ES, npr. z evropskega seznama obstoječih komercialnih kemičnih snovi (EINECS), številka z evropskega seznama novih snovi (ELINCS) ali številka bivšega polimera (NLP), je uradna številka snovi v Evropski uniji, kot je opredeljeno v Prilogi VI, del 1, oddelek 1.1.1.2, k Uredbi (ES) št. 1272/2008.

([2]) Št. CAS: številka s seznama Službe za izvlečke o kemikalijah.

([3]) Merjeno ali izračunano kot časovno tehtano povprečje v osemurnem referenčnem obdobju.

([4]) Mejna vrednost za kratkotrajno izpostavljenost. Mejna vrednost, nad katero ne sme priti do izpostavljenosti in ki se nanaša na 15-minutno obdobje, razen če je določeno drugače.

([5]) mg/m³ = miligrami na kubični meter zraka pri 20 °C in 101,3 kPa (760 mm živega srebra).

([6]) ppm = delci na milijon v volumski enoti zraka (ml/m³).

([7]) f/ml = vlakna na mililiter.

([8]) Znaten prispevek k celotni možni obremenitvi telesa prek izpostavljenosti kože.

([9]) Snov lahko povzroči preobčutljivost kože in dihalnega trakta.

([10]) NCO se nanaša na izocianatne funkcionalne skupine diizocianatnih spojin.“

PRILOGA II

Priloge I, III in IIIa k Direktivi 2004/37/ES se spremenijo:

(1) v Prilogi I se naslov nadomesti z naslednjim:

„**Seznam snovi, zmesi in postopkov (člen 2, točki (a)(ii) in (b)(ii))**“;

(2) v Prilogi III, točka A, se vrstica, ki se nanaša na anorganski svinec in njegove spojine, nadomesti z naslednjim:

„Ime snovi	Št. ES ([1])	Št. CAS ([2])	Mejne vrednosti						Opomba	Prehodni ukrepi
			8 ur ([3])			kratkotrajna izpostavljenost ([4])				
			mg/m³ ([5])	ppm ([6])	f/ml ([7])	mg/m³ ([5])	ppm ([6])	f/ml ([7])		
Svinec in njegove anorganske spojine			0,03 ([8])						Reprotoksična snov brez praga	

([1]) Številka ES, npr. z evropskega seznama obstoječih komercialnih kemičnih snovi (EINECS), številka z evropskega seznama novih snovi (ELINCS) ali številka bivšega polimera (NLP), je uradna številka snovi v Evropski uniji, kot je opredeljeno v Prilogi VI, del 1, oddelek 1.1.1.2, k Uredbi (ES) št. 1272/2008.
([2]) Št. CAS: številka s seznama Službe za izvlečke o kemikalijah.
([3]) Merjeno ali izračunano kot časovno tehtano povprečje v osemurnem referenčnem obdobju.
([4]) Mejna vrednost za kratkotrajno izpostavljenost. Mejna vrednost, nad katero ne sme priti do izpostavljenosti in ki se nanaša na 15-minutno obdobje, razen če je določeno drugače.
([5]) mg/m³ = miligrami na kubični meter zraka pri 20 °C in 101,3 kPa (760 mm živega srebra).
([6]) ppm = delci na milijon v volumski enoti zraka (ml/m³).
([7]) f/ml = vlakna na mililiter.
([8]) Frakcije, ki jih je mogoče vdihniti.“;

(3) Priloga IIIa se nadomesti z naslednjim:

„PRILOGA IIIa

BIOLOŠKE MEJNE VREDNOSTI IN UKREPI ZDRAVSTVENEGA NADZORA (člen 16(4))

Svinec in njegove anorganske spojine

1.1 Biomonitoring mora vključevati merjenje ravni svinca v krvi (PbB) z uporabo absorpcijske spektrometrije ali metode, ki zagotavlja enakovredne rezultate.

1.1.1. Do 31. decembra 2028 je zavezujoča biološka mejna vrednost:

30 μg Pb/100 ml krvi

Za delavce, pri katerih raven svinca v krvi zaradi izpostavljenosti, do katere je prišlo pred 9. aprilom 2026, presega biološko mejno vrednost 30 μg Pb/100 ml krvi, vendar je nižja od 70 μg Pb/100 ml krvi, se redno izvaja nadzorovanje zdravja. Če se pri teh delavcih izkaže, da se raven svinca v njihovi krvi znižuje in približuje mejni vrednosti 30 μg Pb/100 ml krvi, se jim lahko dovoli, da še naprej opravljajo delo, pri katerem prihaja do izpostavljenosti svincu.

1.1.2. Od 1. januarja 2029 je zavezujoča biološka mejna vrednost:

15 μg Pb/100 ml krvi ([1])

Za delavce, pri katerih raven svinca v krvi zaradi izpostavljenosti, do katere je prišlo pred 9. aprilom 2026, presega biološko mejno vrednost 15 μg Pb/100 ml krvi, vendar je nižja od 30 μg Pb/100 ml krvi, se redno izvaja nadzorovanje zdravja. Če se pri teh delavcih izkaže, da se raven svinca v njihovi krvi znižuje in približuje mejni vrednosti 15 μg Pb/100 ml krvi, se jim lahko dovoli, da še naprej opravljajo delo, pri katerem prihaja do izpostavljenosti svincu.

1.2 Nadzorovanje zdravja se izvaja v primeru izpostavljenosti koncentraciji svinca v zraku, ki presega 0,015 mg/m^3 in se izračuna kot časovno tehtano povprečje v obdobju 40 ur na teden, ali v primeru, da se v krvi pri posameznih delavcih izmeri raven svinca, ki presega 9 μg Pb/100 ml krvi. Nadzorovanje zdravja se izvaja tudi za delavke v rodni dobi, pri katerih raven svinca v krvi presega 4,5 μg Pb/100 ml krvi ali nacionalno referenčno vrednost pri splošnem prebivalstvu, ki svincu ni poklicno izpostavljeno, če takšna vrednost obstaja.

([1]) Priporočljivo je, da raven svinca v krvi žensk v rodni dobi ne presega referenčnih vrednosti za splošno prebivalstvo, ki svincu ni poklicno izpostavljeno, v zadevni državi članici EU. Priporočljivo je, da raven svinca v krvi žensk v rodni dobi v primeru, ko nacionalne referenčne ravni niso na voljo, ne presega biološke orientacijske vrednosti, ki znaša 4,5 μg/100 ml.“.